

Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling over de verbinding tussen gendergerelateerd geweld en klimaat

Samenvatting

Vanuit de overtuiging dat er meer beleidsaandacht nodig is voor de link tussen seksueel en gendergerelateerd geweld en klimaat, stelt de Adviesraad aanbevelingen op. Deze aanbevelingen dienen zowel de **Belgische positie inname op internationaal niveau** te inspireren als **op nationaal niveau de uitvoering van beleidsmaatregelen** te versterken.

De ARGO vraagt om **de linken** tussen uitdagingen voor klimaat en gendergerelateerd geweld in het **beleid te erkennen, participatie te bevorderen, politieke en financiële ondersteuning te bieden, in preventie en bescherming** en in de **vervolgving van daders te investeren** en **data** te verzamelen.

1. Inleiding

1. Naar aanleiding van het seminarie van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO) van 30 mei 2022¹ in opvolging van de 66ste zitting van de VN Commissie voor de Status van de Vrouw (CSW66) met als prioritair thema *gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes in de context van beleid en programma's inzake klimaatverandering, milieu en rampenrisicovermindering*, werden de linken tussen gendergerelateerd geweld (GBV) en klimaat geëxpliciteerd². Ook het baanbrekende Sixth Assessment Report (AR6) van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), met het cross-chapter hoofdstuk 18 over *Gender, Climate Justice and Transformative Pathways*, erkent een reeks onderlinge verbanden tussen klimaatcrisis, klimaatbeleid en gendergerelateerd geweld en seksueel geweld³. Gezien de ARGO ervan overtuigd is dat de verbinding tussen beide thema's meer aandacht verdient, formuleren we volgende beleidsaanbevelingen⁴.
2. Daarnaast willen we de Belgische beleidsmakers en actoren informeren over en bewust maken van de verbanden tussen gender en klimaat met het oog op de besprekingen die in België plaatsvinden rond de herziening van het Nationaal Energie- en Klimaatplan (NEKP), voor de Belgische nationale uitvoering van en toekomstige bijdragen aan de Europese Nationally Determined Contributions (NDC) en het Belgische standpunt op EU niveau tijdens de 27ste UN Climate Change Conference of the Parties (COP27), in het bijzonder voor de besprekingen rond de

¹ De sprekers en experten die bijdroegen aan het seminarie, vindt u hier: *Klimaat en gendergerelateerd geweld - waarom en hoe deze met elkaar verbinden in het beleid?* [Evenementen | argo-ccgd](#)

² In de conclusies van de CSW66 wordt erkend dat seksueel en gendergerelateerd geweld verergert in de context van klimaatverandering. Agreed Conclusion [CSW66 N2230359.pdf \(un.org\)](#)

³ Zo haalt het rapport onder meer aan dat wateronzekerheid en het gebrek aan infrastructuur voor water, sanitaire voorzieningen en hygiëne (WASH), rampen als gevolg van klimaatverandering en stresssituaties na rampen, of fiscale bezuinigingsmaatregelen, leiden tot vermindering van de openbare dienstverlening, toename van onbetaalde zorg en zorgarbeid en GBV zie AR6, Chapter 18 [Cross-Chapter Box GENDER | Gender, Climate Justice and Transformative Pathways](#).

⁴ De ARGO keurde reeds een advies over klimaat en gender goed in kader van de opvolging van de CSW66. [Advies over het prioritaire thema van de 66ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties](#).

herziening van het Gender Actieplan (GAP) en gendermainstreaming in de Global Stocktake (GST) en de internationale klimaatfinanciering.⁵

2. Context

1. De **klimaatcrisis** doet **seksueel en gendergerelateerd geweld (SGBV) toenemen**. Meisjes en vrouwen komen vaak in zeer kwetsbare en onveilige situaties terecht ten gevolge van milieuproblemen en natuurrampen. Bijvoorbeeld in de regio's van Ethiopië die het zwaarst door de droogte zijn getroffen, is het aantal kindhuwelijken volgens een analyse van UNICEF in een jaar tijd gemiddeld meer dan verdubbeld⁶.
2. Daarnaast heeft de **COVID19 crisis** duidelijk een **impact gehad op GBV**. In een recent rapport van UNWomen stelt men een toename van onveiligheid vast. Voor de crisis werd 1 op 3 vrouwen geconfronteerd met geweld, terwijl in het onderzoek 2 op 3 vrouwen aangeven geconfronteerd te worden met geweld⁷.
3. **Patriarchale structuren, racisme en of andere schadelijke praktijken**, waaronder exploitatie door multinationals en op (louter) winstbejag gerichte praktijken, - zoals in de mijnindustrie in Colombia en in de Kivu streek in DRC- versterken deze ongelijkheid en SGBV. Denk maar aan grondonteigening en ontheemding van Congolezen door multinationals die kindhuwelijken en seksueel geweld in de hand werken. In het Manifesto por la Vida dat in 2011 is opgesteld door de Latijns-Amerikaanse *Women and Mining Encounter*, klagen vrouwen uit Latijns-Amerika de komst van de extractieve economieën aan, die gepaard gaat met een toename van de vraag naar seksuele diensten, van alcoholmisbruik bij mannen, en van intrafamiliaal geweld, alsook de gezondheidseffecten voor hen en hun kinderen door besmette waterbronnen⁸.
4. Ook het **beleid ter bestrijding van de klimaatverandering opereert binnen deze onderdrukkende structuren en kan ze hierdoor ongewenst versterken**⁹. Het beleidskader van de Europese Unie voor hernieuwbare energie staat de ontginning van natuurlijke rijkdommen uit landen van het Globale Zuiden nog steeds toe, en moedigt dit in sommige gevallen aan. En dit ondanks het gebrek aan juridische en fysieke infrastructuur om op SGBV te reageren in sommige van deze landen. Wetende dat deze mijnbouwsector sterk verbonden is met de ontginning van natuurlijke rijkdommen die nodig zijn voor de productie van elektrische auto's, zonnepanelen en andere hernieuwbare energie¹⁰. Ondanks de link tussen gender en de klimaatcrisis, blijven nog **veel**

⁵ Onder andere Climate Finance Delivery Plan, New Collective Quantified Goal, en Climate Finance Reporting.

⁶ [Child marriage on the rise in Horn of Africa as drought crisis intensifies – UNICEF - Unicef UK](#)

⁷ UNWomen stelt een verhoging de problematiek vast op basis van bevestigingen in 13 landen, ze geven echter toe dat er onvoldoende data is om grondige analyses te maken. [COVID-19 and violence against women: What the data tells us | UN Women – Headquarters](#)

⁸ Manifesto from Latin American Women and Mining Encounter, https://www.indepaz.org.co/wp-content/uploads/2013/04/Mujer_y_Mineria.pdf

⁹ Zo zijn er bewijzen van het ten gelde maken van de natuur door koolstofmarkten (monetarisering) een trigger kan zijn voor migratie en gedwongen seksuele uitbuiting. F.e. a [Routledge Handbook of Gender and Environment - 1st Edition - Sherilyn](#); India, (Sundarbans, mangrove): Jan de Deken "Klimaat-slaven" 2020 ; Oost-Afrika Nairobi <https://www.polarproject.be/hoe-klimaatvluchtelingen-seks-slaven-worden>

¹⁰ We zien een gelijkaardige uitdaging bij biobrandstoffen (zowel van de eerste of tweede generatie, beide nog toegestaan in veel EU-landen, waaronder België). Zo kaart de *World Rainforest movement* gevallen van seksueel geweld op biobrandstofplantages aan. <https://www.wrm.org.uy/action-alerts/breaking-the-silence-industrial-oil-palm-and-rubber-plantations-bring-harassment-sexual-violence-and-abuse>

klimaatplannen genderblind¹¹. Slechts 22 landen beschouwden genderkwesties als een transversaal thema dat zich in meerdere sectoren manifesteert.

5. Nochtans hebben vrouwen en meisjes het **voortouw genomen in sociale bewegingen voor klimaat- en milieurechtvaardigheid**. Hun unieke ervaring, kennis en vaardigheden maken de aanpak van de klimaatcrisis doeltreffender en duurzamer¹². Toch zijn zij nog te vaak afwezig in besluitvormingskringen over klimaatkwesties en in de functies die cruciaal zijn voor een rechtvaardige transitie. De UNFCCC stelt nog steeds een ondervertegenwoordiging van vrouwen vast in de VN-besluitvorming over klimaatkwesties¹³.
6. De **activistische participatie gaat gepaard met gevaren**. Deze voorvechters van milieurechten, die zich inzetten voor de bescherming van land, water, natuur en gemeenschappen, doen dit met groot persoonlijk risico. Ze worden **vaak gecriminaliseerd, het zwijgen opgelegd, bedreigd en/of gestigmatiseerd en hun strijd gedelegeerd**. Vrouwen hebben bovendien vaak **minder toegang tot de rechterlijke macht om zich hiertegen te beschermen**. Zo blijven in Colombia 89% van de meldingen bij de autoriteiten van bedreigingen of mishandeling van vrouwen onopgelost en de dader ongestraft¹⁴. Zowel in Mexico als in Midden-Amerika werden tussen 2016 en 2019 bijna 1.700 gewelddaden geregistreerd tegen vrouwelijke verdedigers van milieurechten¹⁵. De gevaarlijkste landen voor verdedigers van land of milieurechten zijn Colombia en de Filipijnen, niet toevallig twee mijnbouwlanden. 1 op 10 milieuactivisten in Colombia die vermoord werden, waren vrouwen¹⁶. Een genderperspectief is dringend nodig om vrouwelijke milieu- en landverdedigers te beschermen, aangezien zij, vanwege de sociale rollen, voor hun activisme andere risico's lopen dan mannen.
7. Tijdens de **CSW66** werd de **steun voor de belangrijke rol van het middenveld** bij de bevordering en de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden van alle vrouwen erkend; aangemoedigd om maatregelen te nemen **om deze actoren te beschermen** met inbegrip van vrouwelijke mensenrechtenverdedigers, in het bijzonder die die zich inzetten voor het milieu, land en natuurlijke hulpbronnen, en de rechten van inheemse volkeren; een **genderperspectief te integreren** in de totstandbrenging van een **veilige omgeving** voor de verdediging van de mensenrechten en ter voorkoming van discriminatie, schendingen en misbruiken tegen hen, zoals bedreigingen, intimidatie geweld en represailles; en **straffeloosheid te bestrijden** door ervoor te zorgen dat schendingen of misbruiken onmiddellijk en onpartijdig worden onderzocht en dat de verantwoordelijken ter verantwoording worden geroepen¹⁷.
8. Tot slot tonen de meeste studies een toename aan van één of meerdere vormen van SGBV tijdens of na extreme gebeurtenissen, vaak in verband met economische instabiliteit, voedselonzeekerheid, mentale stress, ontwrichte infrastructuur, aanwezigheid in een omgeving

¹¹ Zo ook het NEKP zie het ARGO advies https://argo-ccgd.be/sites/default/files/210817_advies_argo_gendermainstreaming_bij_de_uitvoering_van_het_beleid_en_de_maatregelen_van_het_nekp.pdf

¹² A 2019 study found that increasing women's representation in national parliaments leads to the adoption of more stringent climate change policies, resulting in lower emissions. [Gender and climate change: Do female parliamentarians make difference? - ScienceDirect](#)

¹³ [Women Still Underrepresented in Decision-Making on Climate Issues under the UN | UNFCCC](#)

¹⁴ Defending tomorrow: The climate crisis and threats against land and environmental defenders, global witness report 2020 [Defending Tomorrow EN high res - July 2020 \(1\).pdf](#)

¹⁵ [Put women's rights 'front and centre' of climate policies: Bachelet | UN News](#)

¹⁶ Defending tomorrow: The climate crisis and threats against land and environmental defenders, global witness report 2020

¹⁷ Agreed Conclusions CSW66; [N2230359.pdf \(un.org\)](#)

waar bepaalde normen en beelden van mannelijkheid domineren, traditie, en verergerde genderongelijkheid. Helaas is er nog steeds een **nijpend tekort aan data en onderzoek**¹⁸.

3. Aanbevelingen

3.1. Erken de link tussen uitdagingen voor klimaat en gendergerelateerd geweld in het beleid

1. Maak van de **strijd tegen klimaatverandering ook een strijd tegen GBV**. Voer hierbij een klimaattransformatief beleid en stel programma's op, op basis van gendertransformatieve modellen.
 - a. Hanteer een **tweesporen aanpak** van gendermainstreaming, naast specifieke projecten.
 - b. Op dit vlak zijn de **nationale processen** van groot belang: De ontwikkeling van NAPs en Nationaal vastgelegde klimaatdoelstellingen moet voorafgegaan worden door een participatief proces waarin ook niet-gouvernementele actoren en vrouwenrechten organisaties betrokken worden, waarin met naar sekse opgesplitste gegevens en genderindicatoren worden opgenomen, voldoende wordt ingezet op opvolging en evaluatie, aansprakelijkheidsmechanismen en de nodige financiële middelen worden voorzien voor de implementatie.
 - c. **Leer van goede praktijken**¹⁹ door bijvoorbeeld te kijken naar de beginselen in sommige nieuwere NDC's, die het voortouw nemen met "*een genderresponsieve en op mensenrechten gebaseerde aanpak in alle NDC-gerelateerde planning, programmering en uitvoering*", of die zorgen dat "*gendergelijkheid en billijkheid*" in de uitvoering zijn verankerd²⁰.
 - d. Voer het **Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van GBV 2021-2025** verder uit.
2. Ondersteun verder de initiatieven genomen in kader van het **Gender Equality Forum**²¹ en in het bijzonder de nieuwe coalitie SRHR en Klimaatrechtvaardigheid²².
3. Concretiseer, met bijzondere aandacht voor GBV, de **overeengekomen besluiten van CSW66**, die het verband tussen gender en klimaat erkennen.
4. Voer het **Gender Action Plan (GAP)** van de UNFCCC uit:
 - a. Vraag het UNFCCC-secretariaat om **richtlijnen** te ontwikkelen voor de uitvoering en de rapportering van het GAP voor de 58^e zitting van het *Subsidiary Bodies van de UNFCCC* (juni 2023)²³.

¹⁸ [Extreme events and gender based violence- Lancet Planetary health June 2022 \(1\).pdf](#)

¹⁹ Voor een gelijkheid tussen vrouwen en mannen en omtrent mannelijkheid

²⁰ WEDO 2020 : Gender Equality and Women's Empowerment in Updated and New Nationally Determined Contributions (NDCs) https://wedo.org/wp-content/uploads/2020/12/GenderNDCs_FINAL_Dec2020.pdf

²¹ https://forum.generationequality.org/sites/default/files/2021-03/SRHR_FINAL_VISUAL_EN.pdf,

https://forum.generationequality.org/sites/default/files/2021-09/FACJ_AC%20.pdf

²² <https://womengenderclimate.org/map/srhr-and-climate-justice-coalition/>

²³ Deze richtlijnen kunnen onder meer omvatten hoe te rapporteren over verschillende verbanden tussen gender en klimaat, inclusief verwijzingen naar gendergerelateerd geweld.

- b. Neem **activiteiten, het toezicht en de rapportage daarover**, op ter bestrijding van: klimaat- en GBV, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRHR), onbetaalde zorg en huishoudelijk werk, rechtvaardige transitie en alternatieve masculiniteiten.
 - c. Doe een oproep tot het indienen - door de Partijen en relevante organisaties - van **goede praktijken en lessen uit bestuurskaders** op nationaal en subnationaal niveau die gender en klimaatverandering succesvol koppelen, inclusief die de verbanden tussen GBV en klimaatverandering aantonen en het beleid hieromtrent.
 - d. Geef en verhoog **gender responsieve financiering**, in overeenstemming met de eisen van de *Action Coalition voor Feminist Action for Climate Justice* van het *Generation Equality-forum*²⁴, in het bijzonder voor de uitvoering van het GAP, en de specifieke activiteiten gericht op de impact en het beleid m.b.t de verbanden tussen GBV en de gevolgen van de klimaatverandering.
 - e. Neem met diepe bezorgdheid nota van het cross-chapter hoofdstuk 18 van de AR6 over *Gender, Climate Justice and Transformative Pathways*²⁵ van het IPCC en **verzoek het IPCC om een speciaal verslag** op te stellen over de verbanden tussen gender en klimaat, zowel in het kader van adaptatie²⁶ als van mitigatie²⁷, met inbegrip van specifieke verbanden met SGBV.
5. Zorg voor een **dubbele genderbenadering in de Global Stocktake** tijdens COP27 door alle landen te verzoeken op alle vragen te antwoorden en te rapporteren op een genderresponsieve manier, met inbegrip van verwijzingen naar SGBV, en te vermijden dat de genderresponsieve analyse alleen in de “cross-cutting” section wordt behandeld.
 6. Roep landen op om de verschillende **internationale instrumenten die bijdragen tot de bestrijding van GBV te ratificeren en toe te passen**, met name het Verdrag van Istanbul²⁸ en maak de beloften van Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling²⁹, het Actieprogramma van Beijing³⁰, de uitvoering van VN-resolutie 1325 de agenda “Vrouwen, Vrede en veiligheid”³¹ en het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie tegen vrouwen (CEDAW)³² waar.
 7. **Op Belgisch niveau** vragen we om GBV en klimaat te koppelen en op te nemen in het NEKP³³. Neem de preventie en uitbanning van geweld op vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, waaronder ook

²⁴ “Verhoog tegen 2026 het percentage van de wereldwijde geldstromen voor klimaatfinanciering, publiek en privaat, die gericht zijn op en geïnvesteerd worden in genderrechtvaardige klimaatoplossingen, met name op het niveau van de basis en op het platteland, onder meer door een verhoging tot 88% van het aandeel van aanzienlijke bilaterale klimaatfinanciering gericht op gender”

https://forum.generationequality.org/sites/default/files/2021-09/FACJ_AC%20.pdf

²⁵ https://report.ipcc.ch/ar6wg2/pdf/IPCC_AR6_WGII_FinalDraft_Chapter18.pdf

²⁶ Het aanpassen aan de gevolgen van de klimaatcrisis, zoals droogte

²⁷ De koolstofarme omslag maken om de opwarming te beperken

²⁸ [Het Verdrag van Istanbul of het Verdrag inzake de preventie en de bestrijding van geweld tegen vrouwen en huishoudelijk geweld \(CAHVIO\)](#)

²⁹ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

³⁰ <https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/BDPfA%20EN.pdf>

³¹ <http://unscr.com/en/resolutions/doc/1325>

³² <https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/downloads/cedaw%20EN.pdf>

³³ Volledige aanbevelingen voor het NEKP vindt u hier [210817 advies argo gendermainstreaming bij de uitvoering van het beleid en de maatregelen van het nekp.pdf \(argo-ccgd.be\)](#); dit advies is gebaseerd op een studie in opdracht van de ARGO door SARAC; het rapport « *l'Étude sur les effets potentiels du Plan National énergie – climat 2021 - 2030 de la Belgique sur l'empowerment des femmes et l'égalité des* »

schadelijke praktijken, systematisch op in het kader van beleidslijnen en programma's met betrekking tot klimaatverandering, milieu en rampenpreventie³⁴.

8. Het is bij het uitwerken van klimaatbeleid belangrijk dat er rekening gehouden wordt met de socio-economische en ecologische gevolgen elders. We vragen dat het klimaatbeleid coherent is met ontwikkelingsdoelstellingen³⁵, het moet om die reden geen gebruikmaken van **valse oplossingen**³⁶ en rekening houden met de mogelijke **grondstofvraag**³⁷ die gepaard gaat met de verschillende keuzes op tafel.
9. We vragen dat België bij de processen inzake **zorgplicht op Belgisch en Europees niveau** pleit voor een ambitieuze wetgeving die bedrijven verplicht de mensenrechten en milieunormen te respecteren doorheen hun mondiale waardeketens, met bijzondere aandacht voor **genderongelijkheid – en gebaseerd geweld**. Dit betekent:
 - a. GBV en seksuele intimidatie opnemen als ernstige risico's van mensenrechtenschendingen die moeten worden voorkomen, verholpen en hersteld.
 - b. Gendersensitieve mensenrechten- en milieueffectbeoordelingen.
 - c. Genderresponsieve mechanismen voor betrokkenheid en waarschuwing van belanghebbenden, zonder risico op vergelding en met veilige en gelijke deelname van vrouwen aan besluitvormingsprocessen.

3.2. Bevorder participatie

1. Stimuleer de **participatie van vrouwen in al hun diversiteit**, feministische organisaties en vrouwenrechtenorganisaties, in het opzetten van de nationaal vastgestelde klimaatdoelstellingen. Besef hierbij dat gelijke participatie en leiderschap van vrouwen niet automatisch zullen leiden tot genderresponsieve mechanismen en/of transformatief beleid.
2. Zorg, naast het creëren van meer ruimte voor vrouwen in zichtbare besluitvormingsorganen, voor het waarborgen van de **deelname** van feministische en vrouwenrechtenorganisaties **aan de totstandkoming en uitvoering van beleid en programma's op alle niveaus**.
3. **Betrek jongens en mannen, maak hen medeverantwoordelijk** en versterk hen in het veranderen van bestaande ongelijke genderrelaties.

genres dans les pays partenaires de la coopération belge au développement » kan worden opgevraagd bij het secretariaat van de Raad

³⁴ Voor volledige aanbevelingen zie het ARGO advies in kader van de 66ste zitting van de CSW: [argo advies over het prioritaire thema van de csw66 - gender en klimaat.pdf \(argo-ccgd.be\)](#)

³⁵ Klimaat- en ander beleid moet uitgevoerd worden ten gunste van ontwikkeling, zoals vastgelegd in het Verdrag over de functionering van de EU en de Belgische Wet op de Ontwikkelingssamenwerking (principe van beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling ofwel PCD).

³⁶ Onder andere de risico's verbonden aan koolstofcompensatiemechanismen, Bio-Energy with Carbon Capture Storage, land-gerelateerde en niet-duurzame biobrandstoffen, 'climate-smart agriculture', en het gebruik van niet-duurzame biomassa (zowel van nationale afkomst als import uit landen in lage en middeninkomenslanden).

³⁷ Kies voor klimaatbeleid dat zowel emissie- als grondstofarm is. Maak bijvoorbeeld gebruik van materiaaldoelstellingen in het NEKP, en neem het belang van circulaire strategieën op. Dit vereist beleid die onze vraag naar grondstoffen doen dalen, zoals investeringen in de deeleconomie, openbaar vervoer, et cetera. We vragen ook rekening te houden met de mineralen en metalen voor de groene energietransitie, zoals lithium, kobalt en koper. Het is van belang tevens subdoelstellingen voor mineralen relevant voor de energietransitie te integreren.

3.3. Bied politieke en financiële ondersteuning

1. Blijf **politieke en financiële steun** verlenen aan het werk van vreedzame en democratische civiele organisaties, inclusief feministische organisaties, vrouwen- en inheemse bewegingen, onderhoud een nauwe dialoog met hen, en veroordeel uitdrukkelijk elke poging om hen het zwijgen op te leggen, met speciale aandacht voor GBV.
2. Integreer een genderperspectief in het creëren van een **veilig en gunstig klimaat voor de verdediging van de mensenrechten en vrouwenrechten en het voorkomen van discriminatie, schendingen en misbruiken**, zoals bedreigingen, intimidatie, (seksueel) geweld en represailles.
3. Trek het aandeel van de **bilaterale en multilaterale klimaatfinanciering** dat bestemd is voor gendergelijkheid op tot 88%,³⁸ zorg ervoor dat alle klimaatfinanciering wordt gescreend en gerapporteerd aan de hand van genderindicatoren en waarborg de toegang voor lokale, grass-root vrouwen en feministische organisaties (b.v. door earmarking, of door procedures te vereenvoudigen, training, etc).

3.4. Investeer in preventie en bescherming

1. **Ondersteun en/of verruim beschermingsinitiatieven** voor mensenrechten en vrouwenrechten- en milieuverdedigers op een innovatieve, inclusieve en context-specifieke manier met (bijzondere) aandacht voor de toename in GBV en onveiligheid door de COVID19 crisis.
2. Maak het **personeel van de Belgische ambassades en consulaten** bewust van de verbanden tussen GBV en klimaatverandering.
3. Vraag aandacht voor de ongelijke impact van crisissen ten gevolge van klimaatverandering (zoals overstromingen, hitte, verwoestijning, ...) op meisjes en vrouwen binnen de humanitaire respons, door onder meer systematische aandacht voor hun seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, inclusief bescherming tegenover seksueel geweld, te integreren in de humanitaire hulp.
4. Blijf een **actieve pleitbezorger van de VN Veiligheidsraadresolutie 1325 inzake Vrouwen, Vrede en Veiligheid en voer het Nationaal Actieplan 'Vrouwen, Vrede en Veiligheid' (2022-2026) uit.**
5. Kaart via **diplomatieke en handelsmissies** milieu- en mensenrechten aan en maak gebruik van beleid en **wetgeving** om nationale bedrijven met activiteiten in het buitenland ter verantwoording te roepen.

3.5. Investeer in de vervolging van daders

1. Verdedig op consistente wijze het belang van **regionale en internationale rechtsmechanismes**, en verleen hen zowel **technische, financiële en politieke ondersteuning**.
2. Ondersteun initiatieven die bijdragen tot de ontwikkeling en uitvoering van **nationale wetgeving tegen SGBV** in derde landen, waaronder het bestrijden van straffeloosheid en het

³⁸ https://forum.generationequality.org/sites/default/files/2021-09/FACJ_AC%20.pdf

vergemakkelijken van de toegang tot rechtspraak voor vrouwen en meisjes.

3. Draag bij aan **maatregelen in de strijd tegen GBV in kader van klimaatverandering en in de strijd tegen straffeloosheid** voor plegers, om geweld te verminderen en strafbaar te stellen.

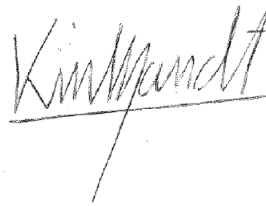
3.6. Verzamel data

1. **Kwaliteitsvolle bewijzen** van de effecten en drijvende factoren van GBV tijdens en na extreme gebeurtenissen blijven nodig. **Investeer in sekse en genderbewuste dataverzameling en onderzoek** zodat de bevindingen belangrijke implicaties kunnen hebben voor gendertransformatieve interventies, beleid en implementatie.
2. Hou bij interventies rekening met **contextueel relevante factoren** zoals plaatselijke normen, tradities en sociale attitudes met betrekking tot genderrollen, zonder afbreuk te doen aan het garanderen van de fundamentele rechten en vrijheden van personen.
3. Speel als België een **voortrekkersrol** en ontwikkel een **rapporteringsmethodologie** die op transparante wijze weergeeft hoeveel en welk aandeel van de klimaatfinanciering genderresponsief is. Hanteer hierbij een methodologie waarbij niet dubbel geteld wordt.

Voor de Adviesraad Gender en Ontwikkeling,

Lina Neeb
Voorzitter Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Katinka In't Zandt
Vicevoorzitter Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling, met de steun van de Werkgroep klimaat/gender/geweld met de volgende leden: 11.11.11, Oxfam België, FOS, Sensoa, Solidagro, le monde selon les femmes, CNCD-11.11.11, Le Conseil des Femmes Francophones de Belgique (CFFB) en de Vrouwenraad.